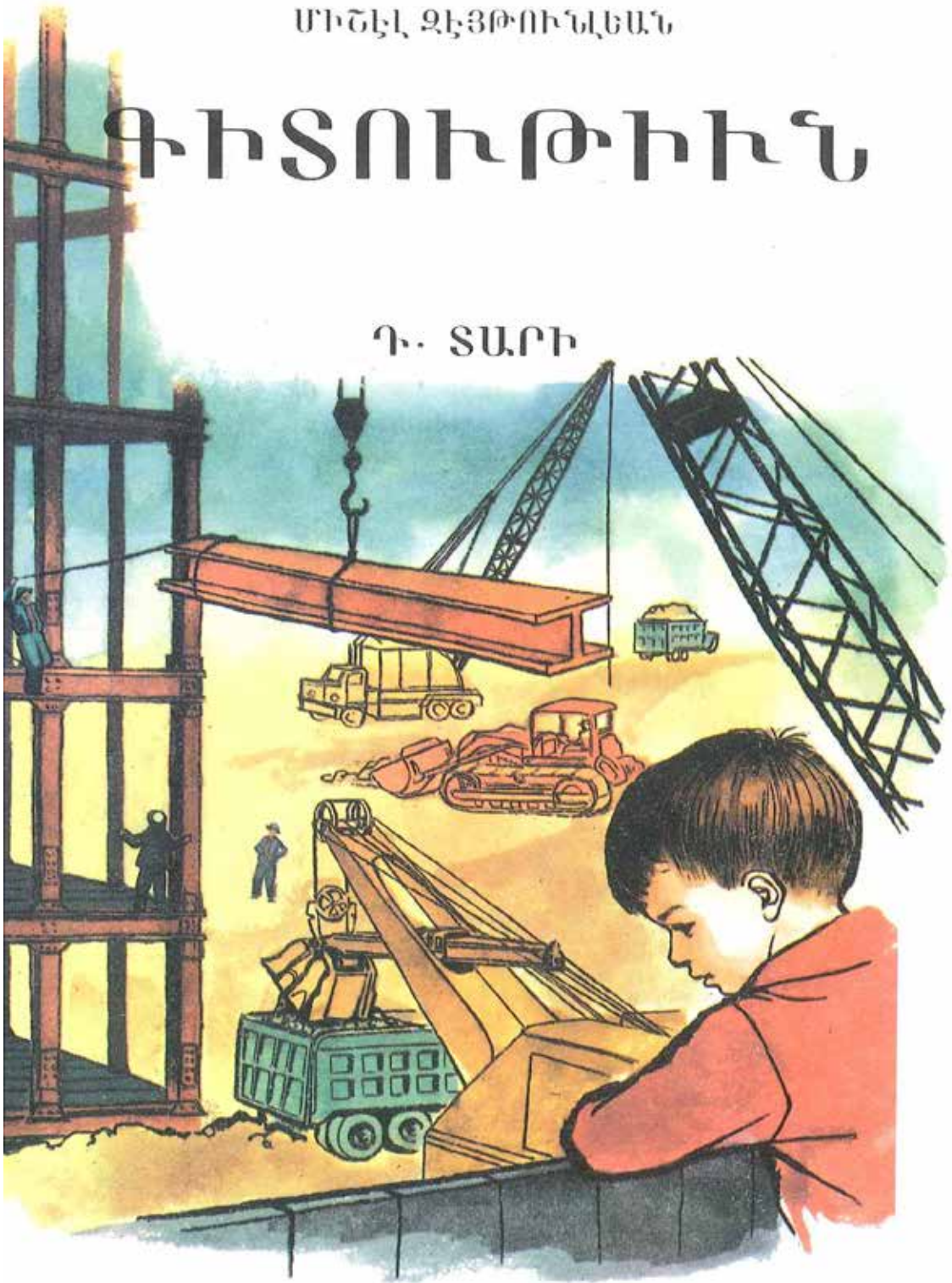

ՄԻՇԷԼ ԶԷՅԹՈՒՆԼԵԱՆ

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Դ. ՏԱՐԻ

ՄԻԱՅԵԱԿ ԶԵՌՆԱՐԿ
ԼԻՔԱՆԱՆԻ ԹԵՄԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԳԻ
ԵՒ
ՀԱՄԱԶԳՎԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹՎԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1.— Բոյսերուն յատկանիշները եւ գործարանները	7
2.— Ուժ եւ աշխատանք	31
3.— Մարմին, նիւթ եւ մոլեխիւլ	52
4.— Զուրը	56
5.— Օդը	64
6.— Օդերեւոյթ	69
7.— Երկրի կազմութիւնը	79
8.— Միջատներ	81
9.— Անասունները եւ իրենց միջավայրը	88
10.— Բրածոներ	112
Գործադրէ սորվածներդ (իբրեւ վերաբաղ)	116

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Բնական երեսոյք է աշակերտներուն մօտ խուզարկելու միտք եւ հետաքրքրութիւն ունենալը իրենց անմիջական շրջապատին հանդէպ: Այս երեսոյքին գոհացում տալու, ինչպէս նաեւ յղկելու համար անոնց հաշակը, պէտք է զարգացնել զանոնք դիտելու կարողութիւնը եւ ուղղել անոնց միտքը, որպէսզի ընեն նիշդ վերաւորութիւնը եւ հասնին նիշդ արդիւնքներու:

Այս նպատակը իրագործելու համար անհրաժեշտ է ունենալ ուսուցման անհրաժեշտ միջոցները, որոնց առաջինը դասագիրքն է, պայմանաւ որ դասագիրքերը պատրաստուած ըլլան մանկավարժական աշխատանքին եւ գիտութեան ծրագրին ամբողջական նպատակներուն գոհացում տալու ձգտումով:

Մեկնելով այս մտահոգութենէն՝ այս դասագիրքի պատրաստութեան առթիւ ամէն նիւրի գործ դրուած է, որպէսզի պարզ ու հասկնալի ըլլալու կողմէն՝ ան ըլլայ նաեւ հանելի, անոր նիւթերը աշակերտին հրամցուին գիտական ու գործնական պարզաբանուած մօտեցումով եւ օժտուած ըլլան նոր, ինքնատիպ ու նոյս պատկերազարդումով:

Մանկավարժական վերոյիշեալ նպատակները իրագործելու համար յենած եմ փորձառութեանս, ինչպէս նաեւ այն գաղափարին, զոր վաստակաւոր ուսուցիչ պրն. Հրաչ Տասնապետեան յայտնած է իր դասագիրքերու շարքին յառաջաբանին մէջ, — «Ձեռք հաւատար տնային աշխատանքի մը հնարաւորութեան եւ անհրաժեշտութեան՝ Տէն 10 տարեկան տղոց համար, երբ այնքանքն բնական ու հասկնալի է խաղին պահանջը: Հետագային, նախակրթարաններու վերջին դասարաններուն մէջ, կարելի է աւելի խստապահանջ ըլլալ՝ տնային պատրաստութեան նկատմամբ»:

Այս իրականութենէն ու համոզումէն մեկնելով՝ նիւթին ուսուցման համար նկատի առնուած են.

— դասին ներկայացումը՝ հարցումներով, որոնք կը համապատասխանեն մտային կարողութեան.

— տրամաբանութեան զարգացումը, որ կ'իրացուի բաղդատութիւններով եւ փորձերով:

Այս հատորին տասը դասերը կը ներկայացնեն աշակերտին ապրած նիւթական աշխարհին ու իր առօրեայ կեանքին հետ կապ ունեցող գիտական իւրողութիւններ, որոնք կը պարզուին հիմնուելով գիտական մտապատկերներու եւ գաղափարներու վրայ եւ որոնք կը համապատասխանեն իր տարիքին ու մտային կարողութեան: Աշակերտը կը ծանօթանայ քայլ առ քայլ շրջապատին: Կը ներկայացուին բազմաթիւ բնական բնութեւոյթներ, որոնք կը բացատրուին հետազօտութիւններու եւ փորձերու կատարումով:

Այս հատորին հրատարակութեան առիթով շնորհակալական խօսք կ'ուղղեմ.

ա.— Պրն. Հրաչ Տասնապետեանին, որուն դասագիրքերը տասնամեակներ շարունակ իբրեւ ուղեցոյց եւ դասագիրք ծառայեցին մեր ուսուցիչներուն եւ աշակերտներուն. անոնցմէ օգտուեցայ ինքն ալ այս շարքի պատրաստութեան համար.

բ.— Պրն. Երուանդ Մոնոֆարեանին, որուն աշխատանքով այս 4րդ հատորը լոյս կը տեսնէ իր ամբողջական ու ներկայանալի գրքի վիճակին:

գ.— Ազգային Ուսումնական Խորհուրդին եւ Համագգային Հայ կրթական եւ Մշակութային Միութեան կեդրոնական վարչութեան, որոնք ազնիւ գաղափարը յղացած են հրատարակելու գիտութեան հայերէն դասագիրքերու այս շարքը:

Մ. Զ.